

Wat is een taxonomie?

Een taxonomie is een middel om toetsvragen te classificeren en om de vaardigheid die achter de vraag schuilgaat zichtbaar te maken. Een klassieke taxonomie is die van Bloom. Recent populair geworden taxonomieën zijn RTTI en OBIT.

Toetsen met taxonomieën

Tekst Connie van der Zel

Wat maakt een toets tot een goed meetinstrument? Wat meet je precies? En wat doe je met de informatie die een toets oplevert? De CED-Groep ontwikkelde de training Toetsen met taxonomieën voor docenten in voortgezet onderwijs en mbo. De training helpt docenten hun lessen en leerlingbegeleiding effectiever in te richten op basis van toetsresultaten. Met hogere opbrengsten als resultaat.

Het volledige team van de Horeca Vakschool in Rotterdam volgde de training. Voor locatiedirecteur Marco Meily en docent Jolanda Hansen was de training een volgende stap in het professionaliseren van het team. 'We wilden onderzoeken hoe we onze leerlingen beter kunnen begeleiden en aansturen op hun cognitieve leerkwaliteit.'

Ze zien meerdere pluspunten. 'Naar aanleiding van deze training ga je met elkaar in gesprek over je onderwijs. En deze training maakt je zeer bewust van het belang van data. Meet je wat je wilt meten? Wat doe je met de verkregen data? Je krijgt ook houvast bij het nemen van beslissingen, bijvoorbeeld over de doorstroommogelijkheden voor leerlingen naar een hoger niveau. Die neem je niet op basis van een onderbuikgevoel maar op basis van concrete data.'

Waarom taxonomieën?

Adviseur en trainer Maarten Jiskoot: 'Een taxonomie helpt je om op een gestructureerde manier je toetsopgaven te kiezen of te ontwikkelen. Het maakt je alert op de soorten opgaven die je opneemt en hoe je die verdeelt over de toets. Aan de hand van een taxonomie wijs je bewuster per leerjaar of onderwijsniveau kennis- en vaardigheidsvragen toe. Ook kun je aan de hand van een taxonomie door de leerjaren heen een mooie opbouw aanbrengen. En als je een toets samenstelt voor een herkansing, kun je door een taxonomie te hanteren het toetsniveau gelijk houden, terwijl je toch heel andere vragen stelt.' Je kunt aan de hand van een taxonomie ook goed aansluiten bij de leerbehoefte van individuele leerlingen. 'Denk bijvoorbeeld aan

een leerling die goed is in het begrijpen en reproduceren, maar zwak is in het toepassen van kennis.'

Een taxonomie levert volgens Maarten een goede basis voor de leerlingbespreking en vergemakkelijkt de determinatie. 'En je hebt ook in oudergesprekken een duidelijk verhaal.'

Bewustwording

Binnen het team van de Horeca Vakschool was er een groot verschil aan voorkennis over taxonomieën. Jolanda kende de theorie, maar stak toch veel op van de training. 'Natuurlijk stemde ik wel eens met directe collega's af over de inhoud en de resultaten van toetsen. En we hebben afspraken over hoe vaak we per periode toetsen. Maar bespreken wat

je inhoudelijk toetst, is ingewikkeld. Ik vind het heel prettig om hier met het hele team over na te denken. Bewustwording van wat je toetst en hoe, verhoogt absoluut de kwaliteit van het onderwijs.'

Volgens Jolanda worden leerlingen meer uitgedaagd doordat docenten bewuster zijn gaan toetsen. 'Ze krijgen bijvoorbeeld niet alleen meerkeuzevragen, waarbij ze kunnen gokken.'

Marco: 'Een evenwichtige manier van toetsen doet meer recht aan de individuele leerling. De één is beter in kennisvragen, de ander in toepassingsvragen. Veel van onze leerlingen vinden begrijpend lezen moeilijk. Die vaardigheid heb je wel nodig bij inzichtvragen. We vermoeden dan ook dat onze leerlingen hierop gemiddeld niet zo goed zullen scoren.

Pas als we onze toetsresultaten periodiek analyseren volgens de cyclus uit de training, zal blijken of dit vermoeden door de verkregen data wordt bevestigd.'

Eenduidig antwoord

Marco vond de training 'inspirerend, gestructureerd en toegesneden op de leerbehoefte van het team'. Jolanda: 'Door samen een toets onder de loep te nemen, ervoeren we onmiddellijk wat er aan een toets schort. We moesten zelf een paar toetsvragen beantwoorden. Toen bleek dat er verschillende antwoorden mogelijk waren. Dan ga je met elkaar die vragen zo formuleren dat er wél een eenduidig antwoord is.' Het toetsen met taxonomieën krijgt een vaste plek binnen de school. Marco: 'De kracht van

de taxonomie is dat de data die je eruit krijgt, ook worden gebruikt. In het beoordelen en begeleiden van de leerlingen, in gesprekken met ouders, in het meten van de kwaliteit van je onderwijs. Nu al zien de meeste docenten de meerwaarde; daarmee is de borging van deze manier van werken al deels geregeld. Verder staat toetsen en beoordelen standaard op de agenda van ons vakgroepoverleg. Zo houden we iedereen ook in de toekomst scherp.'

Meer weten?

Maarten Jiskoot
m.jiskoot@cedgroep.nl
www.cedgroep.nl/taxonomie
@jiskootM



De inzet van taxonomieën helpt om leerlingen meer uit te dagen.